

Herkó Páter

Redakcia a vydavateľstvo :
Budapešť, Zsibárus-uteza 7. szám.

Vychádza každú nedeľu.
Jednotlivé číslo 8 kr.

Predplatná cena :
na celý rok 2 zl., na pol roka 1 zl.

Nech žije Markos Gyula,

ablegátsky kandidát dolniodabaškého volebného okresu.

Zodpovedný majiteľ-redaktor našich novín sa razom stretol s dôverou troch okresov.

Už i z tohoto vysvitá, ako miluje a si váži toho výborného muža Uhorsko, ba i cudzozemsko.

Každý, kto len číta noviny „Herkó Páter“ rečené, vie, čo je to za muža redaktor Julo Markoš.

Je on duchovnými cnosťami vo vysokej miere ozdobený kňaz, v plnení vlastenec-kých povinností vynikajúci vlastenec, v smere politickom ale patrí on medzi tých najprvších.

On, utvoril on pri niesol k rozkvetu ľudovú stranu; jeho nápady doposiaľ ešte vždy víťazstvom boly korunované.

On v žartových maličkostach veľa vážnych vecí skytá. Ľud on zabávajúc poučuje.

Zvlášte ale čo redaktor je on vedený sme-

lou a neohrozenou oduševnenosťou. On — keď má pravdu pred sebou — nehľadá ani na dol, ani na hor.

Už ho viackrát postavil štátny pravotár pred tlačový súd, on ale tak vtipne a nápadne sa bránil, že ho doposiaľ ešte vždy oslobodili.

Opravdivé šťastie by to bolo pre uhorskú snemoveň, keby sa do nej dostal.

Usilujte sa tedy, voličia, volebného okresu dabaškého s vašimi hlasmi mu k tomu dopomôcť.

Vláda sa ho veľmi bojí, všemožne sa budú usilovať jej ľudia jeho víťazstvo prekažiť; vy ale na to neberte ohľad, čím väčšie bude násilie, tým väčšia nech je vaša oduševnenosť.

Ukážte, že i vy toho zastávate, kto kresťanstvo už doposiaľ tak prospešne zastával.

Nech žije ľudová strana!

Nech žije Markos Gyula, dolniodabaškého okresu ablegátsky kandidát!

Nech žijú, ktorí ho podporovať budú!!!

Na poplach.

Mrazný vietor duje...
Ide tatár, už aj tu je:
Do boja!
Hrmí bludu tisíc hromov,
Križ sa trasie, zem pod nohou
Stoná všetko, Boh sám volá:
Do boja! do boja!

Hore chlapi, hore!...
Do radu sa z Božej vôle,
Do boja!
Už sa čierne valia dymy,
Zručaf strojá nám svätiny;
Skoro chlapi! brániť Boha!
Do boja! do boja!

Hore s tou zástavou!
Pod ňu nech si všetci stanú:
Do boja!

Pod zástavou božskej pravdy
Rozprášime peklá čvargy;
Sem sa! — všetci nech sa spoja,
Do boja! do boja!

Volá stránka ľudu!...
Zbožny ľudia pri nej budú:
Do boja!
Nárek našich Krista žiada,
Brániť z putov liberála,
Brániť domy, brániť polia,
Do boja! do boja!

Sláva takým, sláva!...
Sám Kristus vám vďaky vzdáva:
Do boja!
Ide tatár! — hrozná chvíľa...
Pomôž Panenko Maria,
Až nám vieru neodolá:
Do boja! do boja!!

Pobjedský.

Otea Bánffyho pastiersky list.

1. Ministrovi vnútra.

Zdrav buď odo mňa; Nitra a Stupava sú základom toho Tvoje zásluhy sú už také napuchorené. Nikdy ony nezomrú. Lenže i v budúcnosť nech je od teba idené po tej istej ceste,

Volby už nám pred nosom šibrinkujú. Keď doposiaľ vlčie srdce sa hniezdilo nad tvojimi črevami; teraz budeš potrebovať tigrové srdce; lebonie v každom okrese je bývané od slovákov! Pá! Nech ti je na pomoci duch volebný.

2. Volebným predsedom.

Milí chlapi, len na ceste započatej pokračujte sa. Nezabývajte, že vám je teraz všetka moc daná, vám všetka sláva a ba i celá krajina! Nech je našej nádeje základom dľa nášeho smýšľania sostavený menoslov voličov a poslušnosť flintami ozdobených četnikov.

3. Četnikom.

Moji drahí peškujúci husári! Aj od terajška len sáete tých ľudákov; je-li ale vo väčšine ľudová strana, streďte, nech padá gój! Pá!

4. Kňazom.

Ty roztopašný, potvorský flok! ty sedliacke plemä, nehádz sa veľmi proti mamelukovi, lebo ti majetok vezmem, a židom ho dám!

5. Notárom.

Ty, na niti otrockej odvislosti visiaci obecni sluha a úradský! Daň treba až po zahyuntie zdvihnúť ľudákom!

6. Voličom.

Prosím všetkých živých a mrtvých voličov, ktorí s nami držia, aby prišli a hlasovali. Mrtvi záračným spôsobom na tento čas ožijú v menoslovoch. Ponevác pred liberálnou vrehnosťou bezstránnosť a spravodlivosť sú tie hlavné veci.

7. Krčmárom.

Nesebeckí strázcovia triezlivosti ľudu, behom tohoto kortešačského času zaopatrite si ten najtuší drapák a najmästnejšie kľbásky. Krieda môže dvojnasobne písať, stačí kassa.

OVAD.

Aj Julo Miklós, ten prešastlivý vicinálkar je medzi mameluckými kandidátmi. Márne to pachorenie. Však on i do terajška bol vyslancom a mužom mravov veku Bánffyckého.

Ministerských tajomníkov radom posielal pán Bánffy, aby zviazili proti protivníkom. On má nádej, že títo tajemníci lepšie zachovajú tajemstvá volebné.

V Malackách jeden liberálny panák pobúril malé deti, aby vyhodili duchovného zo školy, lebo vraj náboženstvo je zbytočné.

No jeho rozum ale sotva sa nachádza v zbytočnej miere. Ináč od liberála veľa vystane.

Židovskí novinkári ustavične čarbali, že útoky, sa chystajú proti životu cára. No sotva sa mylíme, keď vravíme, že o tom oni čarbali, čo by boli radi uskutočnené videli.

Náramné pensie platíme takým ľuďom, ktorí millionmi vládzu (ku pr. Tisovi), a ktorí by ešte vládali pracovať (Wekerle, Hieronymi atď.) Či sa nehania tak ťahať tú krajinu, ktorú oni uvrhli do tohoto smutného polohenia?

Gusti Pholsky len dakoľko týždňov bol štátnym tajomníkom, a predsa ťahá 4000 zl. pensie.

Ján Berze, keď bol ponuknutý pensiou 4000 zl., povedal, že ani babky naprijme od takej krajiny, ktorá pod chudobou stone.

Keď Kresfan tlačovú pravotu mal, a Anton Mayer, obuvnícky to tovaryš vzal na seba zodpovednosť; vej, voj, vaj gešri, sa kričalo, že druhý je pôvodcom!

Keď ale kalendár Sama Goldšteina bol v otázke, a jeden kresťan vzal na seba zodpovednosť, tie spravodlivo smýšľajúce noviny kóšerové ani len nemukly.

Štátny pravotár ešte neprestal vešať tlačové pravoty, ľudákom za krk. No dá pán Boh tých časov, že mu kadysi my zavesíme; on zkusí potom, jako je to prenasledovaným byť. Potom my vrátíme taký uslyš pán Boh; jaký nám oni teraz prajú pozdrav Pán Boh. Veru hej, kóšerová liberáli!?!

Otvorený list.

V Mokrej, 22. októbra 1896.

Ctený phán Redaktorko!

E jhak shom vám e odphisal v poslednom mhojom lhisthe, e thak sha sthalo, išiol shom e khortošovath dho Sthuphavy, alhe chelý phrelaknuthý shom e bhol, keď shom e phočul, že štyri fharárki jhedon phroti druhému vystúpili, e nhajviac shom sha alhe e jhedoval hlen nha Khomlósšha, then vholakhedajší anthisemit, e jhak sha včul bhozháva e s mnohými, a shom shi e mhyslel e šlag soll mach trefn, keď e bhudhem nha theba khortošovath, a shom sha phorat e zobral, a shom e dhomov išiel, alhe abhy mha thí dhruhí, kthori zha mnôu idú z našej dediny, nevideli, shom e nha Thnavu uderil a odthial shom e dhomhov cheel íst.

E chelý nhevinovatý shom sha e tham dhosthal ku phrogrammskej rheči dra Emmerkha, toho phána khuriálneho shudecu *nhašeho*, Gott über der Welt! všhak jhe e driečny, a dhržal e rheč, že on jhe e *nhaš* hazafi silný, a že on nhebhude e rhevisiu žhiadhat, aj žeby anhi e štatočný hazafici nheboli thí, kthori e rhevisiu, t. j. e phreskúmhane dhobrotý civilného manželstva phytaly, a anhi autonómie nám že nheni treba, a ghójhovským fharárkhom abhy sha e fhuindhácie khostolné odhobhraly, a štátnhej khasse dhaly; a všetei sme e khričali ilhen!

Phothom shom mhu e jha rhuku phodal, a shom mhu e hovoril, že e mhá recht, dholu s tými gójovskými knazy, nhech žhije *nhaša* fhudhová strana! A nhajviac abhy sha e usylhoval, shom mhu e phovedal, abhy thie fhuindhácie khostolné skhorej e phrišly dho štátnhej khassy, lebo tho shú e khopa phenez, e nhačo tho thak mrtvé lžeží tham u tých fharárkhov; *nhaš* thatik Bánffyčko shom e hovoril, ich rhozdeli nha dhobré ciele, jhakho e nha vholencie atď.

Nhajviac alhe shom phrosil e dhokthorkha Emmerkha, abhy sha e photham thak vhelice nhenamáhal phri týchto sphomenhuthých vheciach, šhak e mhá čas, hlen phomálly, lebo abhy sha mhu e thak nesthalo, jhako e Phanthočkovi, nhech ho osvicije Jehovkho z nemeckou slamou!

Há, nhemám recht! shom sha e phýtal všetkých phritomných, a onhi mhi khričali ilhen!

Vhíac nhového vhám nhevhiem phiesafh, phán rhedhaktorkho, a osthávam.

Vháš phonížený

Šlojmo Phinkhas,
židovský khaplán.

Žalospevy Jožka Ľudáka.

Horniaci, Dolniaci,
Vsetci ste Slováci,
Všetkých vás sáčú:
Liberálni dráci.

Pri Váhu, pri Nitre
Psota, núdza kvitne:
Tusím vás liberál
Od koreňa vytné!

Pole hory-doly
Čie že ste vy boľy?
Pobrali nám všetko
Zemepáni noví!

Pobrali majetky,
Zobrú žena, dietky,
Sbierajú u židov
V smetiskách objedky!

Kto že vás obráni,
Kto vám zhojí rany?
Keď Boh nespomôže,
Keď nie sebe sami. —

Ratujte sa seba,
I Boh to chce z neba:
Komu Boh pomáha
Báf sa mu netreba!

Ratujte sa mili!
Býste nezhylni,
By zas slobodienky
Vetry v Tatrách doly. E. Horniak.

Drevené kariky zo železa.

Dobry kňaz, ktorý vystúpi s iným, ako s ľudovým programom. — Dobry kresťan, ktorý hľadá na liberála. — Dobry gazda, ktorý nepredpláta na dobré novinky, lež radšej do krémy chodí. — Statočný volič, ktorý peniaze prijme. — Verná žena, ktorá muža svojho ohovára. — Svedomitý redaktor u novin liberálnych. — Korhel, ktorý by vždy vedel, čo robí. — Krajčír, ktorý by viac vážil, nežli poriadny mäsiar.

Kusy zrkadla.

Spisovateľ vždy musí mať v úctivosti dve veci: biely papier a čierne čeridlo.

*

Koľko movania stojí namáhanie sa do odpočinku.

*

Láska a kráľovia netrpia protimľuvy.

*

Statočnosť je kaucia dôvery.

*

Pre lekára je potrebnejšia príležitosť, nežli vedomosť.

*

Čím sa človek vyššie vyšvihne, tým hroznejší je jeho úpadok.

*

Čím je človek bliž k hrobu, tým je ďalej od kolisky.

Icig pred sudcom.

— No Icig, opovážiš sa tajit, že si sa vlomil do sklepu?

— Keď mhi to phomôže, opovážhim.

Posbierané klince.

Nenie snemu . . . jakby povetrie budapeštianske čistejšie bolo.

*

V Brixie sa zem pukla a vela ľudí prehltla; no keby sa i u nás cheela puknúť a prehltnúť khóšero-liberálnych velikášov, ktorí sa i nebu na toľko nepácia, že ono ani len kamenec nechce nechať na nich padať.

Hepp Icigové dobré žiadosti.

Thak šťastlivo sa prehoť, haby sa thi len jedna nhoza zlamila a polovica zubhov vyľomila.

Bhud vychystaný chesthovat v pilnej záležitosti, a uneskor sa len o jednu mhinuthu.

Nnech sa theší tvoj žalúdok hladný ľubežnej vóni príjemných jediel.

Nech tha thak rada má tvoja rhodina, haby ti dve svokry vteperila na krky.

Bhudh taký šťastlivý, haby veľmi záležalo na tebe veriteľom.

Katolícki novinkári pred zákonom a pred ľudom.

Lepsényiho vedú do žalára.

Lepsényimu v Letenyi privoláva ľud: Eljen!

Herkó Páter v Nitre občiansku slobodu zkusuje.

Herkó Pátrovi jás-jákóhalmský ľud privoláva: Eljen!

—> Anekdoty Herkó Pátra. <—

Odohnaný papovnik.

Jedon odohnaný taliansky panovník s vojskom cheel nazpäť zaujať svoje predošlé kráľovstvo.

Aby on ale i svedomie svojho ľudu do pohybu doniesol, sa odvolával na tieto slova evanjeliumu.

Poslaný bol ale od Boha, ktorého meno bolo Ján — ponevác to bolo meno jeho.

Jeho prepošli poddani ale sa hneď vynajšli a odvetili: Lenže ani jeho neprijali. A tak sa i stalo.

Maďarský chlapčok.

Jedna rodina prišla do Sipkového bývat, ktorá len maďarsky rozumela, ponevác prv stále medzi maďarmi zotrúvala.

Deti boly veľmi smutné, že ich nikto nerozumie.

Jedno rano ale stane chlapčok maďarský hore trocha čašie, a počuje kohúta kikirikať.

Vtedy on celkom rozveselený zvolá:

Mama: Kohút predsa vie maďarsky.

Na konkurse.

— Pán učiteľ, povedte mi, či viete na organ hrať?

— Neviem, prosím ponížene.

— A pochovávať?

— Toho sa už tak veľmi nebojím.

Pri mýte.

— Čo to nesiete?

— Psíka.

— Neverim vám, otvorte-že to vreco, nech že sa presvedčím.

— Otvorí, a naozaj, jedon pes vystrekuje ztadiaľ.

— O pol hodiny príde zas s tým vreckom, lenže tabákom je naplnené, a rekne:

Pán rešpicient, jestli mi zas necháte psíka utiecť, vy pobežite za ním.

— No však vy teraz už nenesiete psíka, ponevác ten na svojich nohách drobí; preto ale idte.

Nemoc.

Lekár: Vy máte vodnatelku v tom najvyššom stupni.

Chorý: Ale jako by to možno bolo, však som ja nikdy nepil vodu, vždy som len víno lial do seba a to to najľahšie od pána Bachratého.

Lekár: práve preto ste vo vodnatelke.

Chorý: Ale; či by to možné bolo, aby pán Bachratý tiež víno krstil?

Lekár: Hovorím, že nie od vody, lež od vína ste habol do tej choroby, čím ono tušie bolo, tým viac vám uškodilo.

Chorý: Ah, to je už dačo inšie.

B e s e d n i c a.

Jaká reč, taký obed.

Na jednu faru poslal osvietený pán biskup jednoho prevelebného pána kaplána, aby doprovádzal tých farníkov do stavu milosti a večnej blaženosti.

Znamenitý muž bol tento prevelebníček, len tú chybu bal, že veľmi na krátko kázaval.

Starý pán dôstojník ačí pán farár išiel na každú tú kázeň; ktoré síce jadrné ale tak krátke boly, jak zajačí chvost.

Pán farár sa odhodlal, že obrazomyselne uvedomí pána kaplána, že kázne by trocha dlhšie mali byť.

Keď kázeň krátka bola, i obed na fáre bol taký; keď trocha dlhšie sa kázalo, aj obed bol dlhší.

Zbadal to pán prevelebníček. No počkaj starý — si myslel — však v budúcu nedeľu tak dlho budem kázať, že koniec obeda nesmie byť prv, nežli v samý večer.

Prišla žiadaná nedeľa. Starý pán dôstojník, ktorý už nemal veľa vlasov na hlave, a aj tie šedivé boly, sadol si do poslednej lavice, ku samým dverám chrámu.

Pán prevelebníček káže, a len káže, bez konca káže.

Konečne, keď už všetci poslucháči mali tou kážňou naplnené nielen srdca, ale aj uši, k všeobecnej spokojnosti mohli slyšať ten vítaný „amen“.

Dôstojný starček so spokojným úsmevom sa vzdialoval z chrámu.

Nasledoval obed a hľa div nad divy, teraz ani z toľkých jediel nepozostával obed, jako v predošlú nedeľu.

Ale pán farár, — sa ohlásil pán prevelebníček potahom na neočakávanu krátky obed — ja myslím, že som dnes len dost dlho kázal nad všetko očakávanie?

Ja som len prvú čiastku vašej reči slyšal, odvetil pán starček — ostatnú časť som prespal. Prevelebný pane, prespíte i vy ostatné jedlá.

Nhenie khorteš, jakho khorteš, alhe jha shom korteš.

Icig Korteš: Shem sha, shem sha ghaždičkhovia, jha vham dhám čho hlen cheete, hlen phodte zha mhojou zhástavou!

Ludáci: Strac sa smrad židovský, lebo tá tvoja prajnosť nás len priviedla na žobrácku palicu, veme my, kde sa máme pod zástavu uchiliť, aby sme už raz z vašich liberálnych pazúrov sa vyslobodili.

Nech žije fudová strana!

Z Ameriky.

Pod Tatrami chalupky brvennie
To rodisko, moje to túženie,
Tam v koliske mať ma kojivala
Tam sa pieseň moja ozývala.

Lež že som sa ztadiaľto odlúčil.
Však ma bólny zarmútok obklúčil!
Zarmútok, jak večité žihadlo,
V srdeci mojom nosím neulavno.

Ach kedby mňa — ženo, milé dietky! —
Starosť, bieda neboly vymietly,
Nebol bych vás ja odišiel nikdy!
Nestál by plač dietok mých nevinný!

Samotný som vo veselom svete,
Sotva jeden z nás kde-tu sa stretne;
Veselý svet — smútno naše tvári
Všetkým sa nám v očiach slza žiari.

Slza žiari našim, keď sa sídu,
Málo vravia, vzdychajú si chvíľu;
Vzdychy letia za more do kraju:
Jak sa trápia naši, jak sa majú.

Koľkokrát mé oko vrchy spatrí,
Hneď si myslím na tie milé Tátry!
I keď usniem, len to sa mi sníva:
Že sme spolu dietky, ženo milá!

Často chodia sem-tam parolode...
Aj Slovák hej bude na slobode
Lež keď niekto z našich domov ide,
Tým väčší žiaľ v ostalých sa hýbe!

Polomrtvý ležim na svej loži,
Popraj šťastia, prosím Otec boží!
Uvidieť sa s vami prosím Pána,
Modlím, túžim, plačem aj do rána.

Pobjedsky

Zartová obrázková hádka.

Veru direktor je už tu;
Kde je, no páni z teátru??

(Nech sa páči najst ho.)

Knížná polica.

Príprava ku sv. spovedi a prijímaniu, poučné dielo pozostáva z 5 hárkov, a nemôžem ho dosť vrele odporúčať preskolské deti a takých dospelých, ktorí celkom isto a určite sa chcú spovedať: cena viazaného výtisku je len 15 kr., a je k dostaniu pod týmto nápisom: T. Lujza Csery, Budapešť, VI. Podmaniczky u. 15., aj erga sacra.

„Kráľovna sv. Ruženca.“ mesačník: je k dostaniu za 80 kr. v Trstenej u dp. dekana Štefana Pironcsák.

„Katolícke Noviny“ vydáva dp. Martin Kollár, farár v Nádaši: stoja na celý rok 2 zl.; vychádzajú mesačne dvakrát.

„Pútnik“ mesačník stojí na celý rok len 50 kr.; vydáva ho Spolok sv. Vojtecha v Trnave.

„Naša Nádej.“ mesačník o sviatosti oltárnej: na celý rok je k dostaniu za 80 kr. vo Vacove u dp. Michala Varga.

„Dom Tobijašov.“ Výborné — asi 100 strán obsahujúce — dielo, ktoré každej rodine len vrele odporúčať môžeme. K dostaniu je za 65 kr. v Teplej (Lenge) pp. Bélabánya u dp. farára Richarda Osvalda.

„Herkó Páter“

ktorý je už aj po teraz vo veľkých rozmeroch rozšírený po hornom Uhorsku, prijíma

oznamy, inseráty

za veľmi ľavé ceny.

Jedna celá tlačaná strana stojí len 10 zl., pol str. 5 zl., štvrt str. 2 zl. 50 kr.

Menšie inseráty dľa priestoru pomerne platené tiež prijímame.

Inseráty sa prijímajú vo vydavateľstve:

Budapešť, Zsibárus-utcza 7. szám.

Upozornenie!

S úctou uvedomujeme ct. obecnosť, že

Veľký obrázkový

Ľudový Kalendár Herkó Pátra

už koncom októbra výjde z tlače.

Veľmi zaujímavého obsahu bude; obrazy budú celkom nové. Utešené rozprávky budú v ňom, rozličné žarty, položenie ľudovej strany obmaľované, veršiky.

Úctive prosíme ct. priateľov, aby toto dielo v tých najvyšších krúhoch v záujme ľudového presvedčenia rozširovali.

Cena 30 krajciarov.

Vyzvanie ku predplateniu.

Moji drahí čitatelia, nová štvrť je tu,

Vyzývame vás my teraz zase k predplatku.

Naše noviny to veľmi rady činia,

Že ľudu vždy vďačne oči otvoria.

Bičujeme my fcišpánov, liberálnych ablegátov,

Lenže by sme vyžiť mohli, potrebujeme aj grošov.

Nešanujeme an židov, nech majú hockofko groši,

Herkó Páter týchto pánov vždy len dobrý móres učí.

Hólem, sólem, hepp, hepp, hepp, len predpaťiť treba hneď.

Majiteľ a zodpovedný redaktor:

Julo Markoš.

Hlavný pracovník: Napoleon Janda.

Tlačou „Pátrie“ Budapešť, Üllői-ut (Köztelek).